PADDER I DANMARK

SEGES
INNOVATION

PADDER I DANMARK
er udgivet af

SEGES Innonation P/S
Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

FORFATTER
Tobias Sandfeld Jensen, SEGES Innovation
Lisbeth Gliese Jensen, SEGES Innovation

REDAKTØR
Rikke Rørby Graversen, SEGES Innovation

KONTAKT
Tobias Sandfeld Jensen, SEGES Innovation
M +45 2724 8841

December 2025

Design og layout: Connie Vyrtz Pedersen, SEGES Innovation

Forsidefoto: Skrubtudse. Fotograf: Lærke Haffgaard

Denne publikation må kopieres efter aftale med SEGES Innovation

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

HALETUDSER. FOTO: LÆRKE HAFFGAARD

PADDER I DANMARK

INTRO

I Danmark findes 14 arter af hjemmehørende padder, fordelt på halepadder og springpadder. Halepadder dækker over 3 forskellige arter af salamandre mens springpadder dækker over 8 forskellige arter af frøer og 3 arter af tudser.

Padder er amfibier, hvilket betyder dobbeltliv. Amfibier er kendetegnet ved at de lever både i vand og på land. Både salamandre, frøer og tudser lægger deres æg i vand, hvor haletudser og salamanderlarverne lever den første del af deres livscyklus, hvorefter de vandrer på land som voksne salamandre, frøer eller tudser.

Der findes 3 forskellige arter af salamandere i Danmark; lille vandsalamander, stor vandsalamander og bjergsalamander. Men det er kun lille- og stor vandsalamander, der beskrives i denne folder, da bjergsalamanderen er yderst sjælden i Danmark og kun findes på enkelte lokaliteter omkring Haderslev.

De danske frøer omfatter butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, løvfrø og klokkefrø, der alle er omtalt i denne folder. Derudover findes der også springfrø, latterfrø og løgfrø. I Danmark findes der tre forskellige arter af tudser, skrubtudse, strandtudse og grønbroget tudse.

BESKYTTELSE

Alle danske padder er fredede jf. artsfredningsbekendtgørelsen, men flere af dem er også omfattet af habitatdirektivets bilag II, IV og V, der er en europæisk beskyttelse af både arten og dens levesteder. Det er lodsejers eget ansvar at sikre sig, at driftsændringer ikke medfører skade eller ødelæggelse af bilag IV-arters yngle- og rasteområder. Det anbefales at tage kontakt til kommunen i forbindelse med driftsændringer, der potentielt kan skade levesteder for bilag IV-arter.

FORVALTNING AF LEVESTEDER

Da flere danske padder bruger en stor del af året på land, er det ikke nok at sørge for, at der er gode ynglevandhuller til stede, det er lige så nødvendigt at sikre, at der er egnede sommerlevesteder og overvintringssteder inden for deres udbredelsesområde.

En stor del af de danske padder er sårbare over for tilstedeværelsen af fisk i deres ynglevandhuller. Derfor foretrækker de vandhuller der tørrer ud i løbet af sommeren, eller vandhuller med rig undervandsvegetation, som kan agere skjul og fødesøgningsområde for både voksne padder og deres larver eller haletudser. Derudover er en stor del af de danske padder varmekrævende, og er afhængige af et vandspejl, der bliver varmet op af solen.

Egnede overvintringssteder for padder kan være dødt ved, hulninger ved rødder, forladte musehuller, gamle stendiger og lignende steder.

For at sikre solbeskinnede vandhuller, kan det være gavnligt at fjerne opvækst af træer og buske på den sydlige side af søer og vandhuller. Udfordringen er dog at processen skal gentages med års mellemrum. På arealer med græssende dyr kan kreaturer og heste ofte være med til at holde opvæksten af vegetationen langs søen nede, så vandet får den rette soleksponering.

For vandhuller i markfladen, kan det desuden have stor værdi at udlægge dyrknings og gødskningsfri bræmmer, da disse kan mindske tilførslen af næringsstoffer. I bræmmen kan man med fordel lægge sten eller stammer, der kan fungere som overvintringssted.

LILLE VANDSALAMANDER

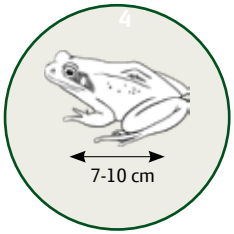

FOTO: MARIANNE GRAVESEN

4

KENDETEGN

Lille vandsalamander bliver mellem 7 og 10 cm lang, og hanner og hunner er ca. lige store. I yngleperioden, hvor salamandrene opholder i vandet, udvikler hannerne halebræmmer og en høj rygkam med bløde afrundede takker.

Hannens overside er lysegrå- til lysebrun med store mørkebrune pletter. Undersiden er hvidlig til lys gulbrun med små til store sorte pletter samt en bred orangerød stribe på bugen. På hver side af hovedet har hannen desuden tre mørkebrune, vandrette striber. Hunnen er ensfarvet lysebrun og ses ofte med en svag mørkebrun stribe på hver side af ryggen. Undersiden ligner hannens, dog med mindre pletter.

LEVEVIS

Lille vandsalamander er udbredt i hele landet med undtagelse af Rømø og Fanø. De yngler i små vandhuller med soleksponering, da det er vigtigt at vandet ikke er for koldt. Lille vandsalamander yngler kun sjældent i vandhuller, hvor der er fisk eller ænder, da de æder salamandernes æg og larver. Når lille vandsalamander ikke er i ynglevandhullerne, lever de typisk i skove, enge og haver hvor de gemmer sig fugtige steder som under sten, træstammer og gamle musehuller, men de kan også findes i fugtige kældre.

Lille vandsalamander søger til ynglevandhullerne fra marts til maj. Når æggene er lagt, går de voksne salamandere på land indtil de går i dvale omkring oktober. De nyforvandlede salamandere går på land fra juli til september mens enkelte overvintrer som larver i vandhullerne.

J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
DVALE				V	PÅ LAND			DVALE			

STOR VANDSALAMANDER

FOTO: LÆRKE HAFFGAARD

KENDETEGN

Stor vandsalamander er den største salamander i Danmark og hannerne bliver mellem 12 og 16 cm lange mens hunnerne bliver op til 18 cm. De har en mørke overside og kraftigt svovlgul underside med store sorte pletter. Langs siden af kroppen og på ryggen har den en masse små hvide vorter. I yngletiden udvikler hannen en høj og takket rygkam, som forsvinder igen, når de går på land sidst på sommeren.

LEVEVIS

Stor vandsalamander findes i næsten hele landet, den er mest almindelig i det østlige Danmark og sjældnere mod vest. Stor vandsalamander kræver både gode ynglevandhuller og omgivende områder på land, hvor den kan finde føde og overvintre. De foretrækker små, dybe vandhuller på 50-250 m^2 i eller nær skov. Vandhullerne skal helst være soleksponerede og med en rig undervandsvegetation, hvor salamanderne kan gemme sig og søge føde. Stor vandsalamander trives ikke i vandhuller med fisk eller ænder, da de æder salamandernes æg og larver.

Når stor vandsalamander færdes på land, er de primært natakтive. I dagtimerne gemmer de sig under sten, træstammer i gamle musehuller eller lignede fugtige skjul.

Stor vandsalamander søger til ynglevandhullerne fra marts til april, og bliver i vandet sommeren over. Æglægning sker fra april til maj. De går på land sidst på sommeren og ses på land indtil de går i dvale omkring oktober-november. Da stor vandsalamander sjældent vandrer langt deres ynglevandhuller, kan det tage lang tid for dem at søge mod nye vandhuller.

J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
DVALE			VAND			PÅ LAND				DVALE	

BUTSNUDET FRØ

KENDETEGN

Butsnudet frø er en af tre arter af *brune frøer* som findes i Danmark, og som let forveksles med hinanden. De øvrige to arter er springfrøen og spidssnudet frø. Butsnudet frø er den største af de tre arter og kan desuden kendes på en afrundet snude og en lille fodrodsknude. Begge køn bliver 5-11cm lange. Kroppen er robust, med en glat hud som kan være en smule kornet på siderne. Farven varierer fra gulbrun til mørk brun, bugen er lys med rødbrune pletter. På oversiden har butsnudet frø et broget mønster, der består af mere eller mindre regelmæssige pletter. Fra snuden, forbi øjet og ned til forbenene har butsnudet frø en mørk stribe. I yngleperioden kan hannerne få en blålig farve.

LEVEVIS

Butsnudet frø er Danmarks mest almindelige frø, den findes i det meste af landet med undtagelse af nogle af øerne. De kommer frem fra dvale i marts, hvorefter de søger mod ynglevandhullerne, som kan være alt fra små vandhuller, ellesumpe og bredden af større søer. I yngleperioden er hannerne lette at få øje på, da de sidder på lavt vand og kvækker i dagtimerne.

Æglægning sker i begyndelsen af april, men i milde forår kan de begynde tidligere. Æggene lægges i en klump, med 500-6.000 æg. Efter yngleperioden går de voksne frøer på land, hvor de er at finde i moser, enge, skove, grøftekanter, haver mm. indtil de går i dvale omkring oktober måned. De er både dag- og nataktive og deres primære føde er snegle, regnorme, larver og andre smådyr.

FOTO: LÆRKE HAFFGAARD

SPIDSSNUDET FRØ

FOTO: LÆRKE HAFFGAARD

KENDETEGN

Spidssnudet frø er en af tre arter af *brune frøer* som findes i Danmark, og som let forveksles med hinanden. De øvrige to arter er springfrøen og butsnudet frø.

Den spidssnudede frø er mindre end den butsnudede frø, og har som navnet indikerer, en mere spids snude. Begge køn bliver 4-7 cm lange. Huden er glat og varierer fra gulliggrøn over lys brun til mørk brun alle med lys underside. Der kan være geografiske farvevarianter, der passer til dyrenes levesteder. I yngelperioden vil nogle af hannerne have en klar blå farve mens andre bevarer deres normale farve. Fra spidsen af snuden løber en mørk stribe, denne fortsætter gennem næseboret, videre gennem øjet og bliver bredere ned mod forbenene. Spidssnudet frø har en karakteristisk kvækken, der minder om en hund der gør.

J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
DVALE		VAND		PÅ LAND					DVALE		

LEVEVIS

Spidssnudet frø har tidligere været almindelig i hele Danmark, dog med undtagelse af Anholt og Bornholm, men er gået tilbage i store dele af landet, da den har behov for sammenhængende naturområder med nærliggende ynglevandhuller. Spidssnudet frø forekommer især i eng- og moseområder, men findes i undertiden også i skove og haver. De opholder sig tæt på ynglehullet i parringssæsonen, ellers befinder de sig på land i de fugtige områder.

Spidssnudet frø kommer frem fra sin dvale i starten af marts, og vandrer mod ynglevandhullerne, hvor æglægningen sker fra slutningen af marts til midt april. Hunnen lægger i gennemsnittet 1.000-2.000 æg, der placeres i en lavvandet og soleksponeret del af ynglevandhullet i en samlet klump. Spidssnudet frø yngler i mange forskellige slags vandhuller, alt fra småsøer, til bredden af større søer og ellesumpe, men ses ofte ynglende i vandhuller beliggende i enge eller moser med græssende dyr.

GRØN FRØ

KENDETEGN

Grøn frø er en stor og kraftig padde, med en klar grøn eller grønbrun overside, med sorte pletter og en hvid bug. Huden er glat og langs ryggen har den en lys længdestribe og på begge sider af kroppen løber en mørk stribe, som udgår fra øjet og løber hele vejen til frøens bagende. Øjnene har ovale pupiller og sidder tæt placeret, højt på hovedet. Placeringen af øjnene gør, at frøen kan ligge skjult under vandoverfladen kun med øjnene over vandoverfladen. Hannerne bliver 5-9 cm, mens hunnerne kan blive op til 11 cm lange. Både hunner og hanner kan kvække, men det er kun hannerne som har kvækkeposer.

LEVEVIS

Grøn frø er mest udbredt øst for Lillebælt, men findes også spredt i Jylland, dog ikke i Vestjylland. Den er varmekrævende og foretrækker solbeskinnede vandhuller med god vandkvalitet og en rig undervandsvegetation. Grøn frø yngler helst i vandhuller, hvor der ikke er tilstedeværelse af fisk, der kan æde æg og haletudser.

Grøn frø kommer frem fra dvalen og søger mod vandhullerne fra april-maj. De lever i vandet fra april-maj til slut august. Fra maj måned kan hannernes kvækken høres både dag og nat. I løbet af en ynglesæson kan hunnerne lægge helt op mod 8.000 æg. Æggene lægges i løse klumper af varierende størrelse, og fæstnes til vandplanter eller lignende.

Efter ynglesæsonen vandrer de voksne frøer ofte mod andre vandhuller, hvor de søger føde frem til de går i dvale i løbet af september måned. Grøn frø kan både gå i dvale på land og i vand.

Grøn frø tåler en vis saltkoncentration, og findes både i brakvandssøer og de voksne frøer findes undertiden i saltvand.

KLOKKEFRØ

FOTO: PHILIP FRANCIS THOMSEN

KENDETEGN

Lang yngleperiode sidst i april til først i juli.
Klokkefrøen bliver 3,5-6 cm store og minder om en tudse med sin kompakte kropsbygning, vortede hud og korte, kraftige bagben. Snuden er kort og afrundet og øjnene sidder højt på hovedet, og pupillerne er tydeligt hjerteformede. Oversiden er grå-brunlig med sorte og mørkegrønne pletter, mens bugen er blåsort med stærkt orangerøde pletter. De stærke farver på bugen skal sende et signal til rovdyr om at den er giftig. Klokkefrøen kan udskille en giftig slim gennem huden, hvis den bliver angrebet.
Det er svært at skelne hanner og hunner fra hinanden, men hannen har tykkere forben, et bredere hoved og lidt løsere hud på struben end hunnen.

LEVEVIS

Klokkefrøen er den mest sjældne og truede paddeart i Danmark. Den findes i ganske få bestande i det sydfynske Øhav og i Storebæltsområdet.

Klokkefrøerne stiller store krav til deres levesteder og har brug for et tæt netværk af lavvandede, lysåbne vandhuller med god vandkvalitet og en varieret plantevegetation. Vegetationen fungerer både som skjul og til fødesøgning. De voksne klokkefrøer lever i søer og vandhuller om sommeren, men yngler helst i vandhuller, der tørrer ud i løbet af sommeren, da det mindsker antallet af arter, der æder deres æg og haletudser. Det kan være områder, der midlertidigt oversvømmes eller småsøer som tørrer ud i løbet af sommeren.

J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
DVALE			VAND						DVALE		

Klokkefrøen kommer frem fra dvale omkring april, men de yngler først, når vandtemperaturerne ligger på ca. 20 grader, typisk i slutningen af maj eller start juni. Hunnen lægger i gennemsnit omkring 450 æg, der lægges i løse klumper, der ofte er hæftet til vandplanter, planterødder eller lignende.

De voksne klokkefrøer lever det meste af deres tid i vandet, og har derfor brug for permanente vandhuller i nærheden af deres ynglevandhuller. De går på land i løbet af september måned for at gå i dvale.

På Knudshovedodde er der lavet et succesfuldt naturgenopretningsprojekt, som blandet andet har til formål at opnå gunstig bevaringsstatus for klokkefrø og 7 øvrige arter af padder. Den naturlige hydrologi er genetableret og området helårsgræsses med heste og kreaturer, for at sikre lysåbne yngle- og sommervandhuller for klokkefrøen og de øvrige padder i området.

LØVFRØ

KENDETEGN

Løvfrøen er Danmarks mindste padde med en kropslængde på 3,5 til 5 cm og som den eneste danske padde kan den klatre, og tilbringer det meste af livet i træer og buske. De er let genkendelige på deres klare grønne farve, lyse bug og den mørke stribe, der går fra næseboret, gennem øjet og løber langs kroppen ned til låret, på hver side af kroppen. Afhængigt af omgivelserne, kan løvfrøen dog variere lidt i farven og ses både i brunlige og gullige nuancer.

Hannen har en veludviklet kvækkepose på struben. Når han ikke kvækker, så kan de kendes på, at kvækkeposen danner en løs hudfold på struben.

LEVEVIS

Løvfrøen findes hovedsageligt i de sydøstlige dele af Jylland, den er udbredt på Bornholm, i spredte dele af den Sydsjælland, på Lolland, i et lille område i det sydvestlige Fyn.

Løvfrøen yngler i varme, solbeskinnede vandhuller med høj vandkvalitet og uden tilstedeværelse af fisk. Der skal gerne være solbeskinnet krat, eller anden højere vegetation i nærheden af vandhullet, hvor de voksne frøer kan søge føde, hvile og finde beskyttelse. Løvfrøer kommer frem fra dvale, når jordtemperaturen er mellem 6-8 °C. De søger mod ynglesteder fra den sidste halvdel af april og ind i maj. De søger ofte mod vandhullerne på lune regnfulde nætter. Hannernes kvækker om natten, og i lune forår kan deres kvækken allerede høres fra slutningen af marts. Ægglægningen sker i løbet af maj og juni måned, hvorefter de voksne løvfrøer søger på land, hvor de opholder sig frem til dvalen omkring oktober.

FOTO: LÆRKE HAFFGAARD

J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
DVALE				VAND		PÅ LAND			DVALE		

SKRUBTUDSE

FOTO: LÆRKE HAFFGAARD

KENDETEGN

Skrubtudsen er den mest almindelige af de danske tudser. Hannerne bliver 5-9 cm, mens hunnen kan blive op til 12 cm lang. Kroppen er robust, med en tør vortet hud, bagbenene er korte, så skrubtudsen kravler mere end den hopper. Kroppen er ensfarvet brunlig med en hvidlig bug. I yngletiden er huden slimet og glinsende. Snuden er lille, og øjnene er kobberfarvede med vandrette pupiller. Bag øjnene er der en stor aflang halvmåneformet kirtel.

LEVEVIS

Skrubtudser er udbredt i det meste af Danmark, med undtagelse af enkelte småøer. Skrubtudser er ikke kræsne med deres ynglevandhuller og yngler i søer og større vandhuller og de er en af de få paddearter, der yngler i vandhuller søer med fisk. Det hænger blandt andet sammen med at haletudserne er giftige og derfor ikke ædes af fiskene.

Skrubtudser kommer frem fra dvalen og opsøger deres ynglesteder fra marts til midten af april. I løbet af april måned lægger hunnen et sted mellem 2.000-3.600 æg. Æggene lægges i lange tråde, som vikles om vandplanter, rødder, grene eller lignende.

Omkring maj måned går de voksne tudser på land, hvor de opholder sig indtil de går i dvale omkring oktober måned. Skrubtudser er overvejende er nat- og skumringsaktive. De er meget tilpasningsdygtige og kan leve mange forskellige steder. De lever overvejende af smådyr, insektlarver, biller, regnorme, snegle og bænkebidere.

J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
DVALE		VAND		PÅ LAND					DVALE		

STRANDTUDSE

KENDETEGN

Strandtudsen er den mindste af de danske tudser, hannen bliver 4-7cm og hunnen kan blive op til 8 cm lang. Den nemmeste måde at genkende strandtudsen fra de andre tudser, er dens tydelige gule længdestribe langs ryggen. Kroppen er grå-brunlig meget vortet og ofte med mange små mørke pletter. Pletterne er uden den store kontrast til kropsfarven. Bugen er hvidlig med mørke prikker. Hannens hud på struben er mere løs end hunnernes og kan i yngletiden have en blålig farve. Bagbenene er meget korte og kraftige.

LEVEVIS

Strandtudsen findes spredt i det meste af landet, men er mest udbredt langs den Jyske vestkyst, på strandengene langs Limfjorden og langs kystlinjer. Inde i landet findes den i enkelte råstofgrave. Den er gået kraftigt tilbage i antal og er næsten forsvundet fra Sjælland. Strandtudser foretrækker nærringsfattige ynglevandhuller der er fri for vegetation. De kan yngle i brakvand, og visse steder yngler de i vandhuller helt nede på stranden, og i sjældne tilfælde yngler de direkte i havet.

Strandtudserne kommer frem af dvalen i starten af april, og findes på ynglelokaliteterne frem til juli. Ynglevandhullerne er typisk varme lavvandede vandhuller, der tørrer ud i løbet af sommeren. Yngleperioden er meget afhængig af vejret, og nogle gange strækkes den helt hen til slutningen af juni. Æggene lægges i lange tråde og klækkes efter blot 3-4 dage. Strandtudser vandrer kun til ynglelokaliteten i fugtigt vejr. I tørre forår, kan det ske at tudserne ikke når frem til ynglelokaliteterne.

Strandtudser er overvejende nataktive. I dagtimerne opholder de sig i huller som de selv har gravet, eller i gamle musehuller. De foretrækker at søge føde på områder med lav vegetation.

FOTO: JENS THORVING ANDERSEN

GRØNBROGET TUDSE

FOTO: GUSTAV URTH

KENDETEGN

Grønbroget tudse varierer i størrelsen, hannerne kan blive 4,5-6 cm mens hunnerne bliver 5,5-10 cm. De bliver dog sjældent at større end 8,5 cm. Kropsbygningen er kompakt, huden er karakteristisk cremefarvet med skarpt markerede grønne, brogede aftegninger. Hvert individ har deres eget unikke mønster, som gør at man kan kende dem fra hinanden. Udover de grønne pletter så har de små orangerøde vorter på oversiden af kroppen. Bugen er grålig, cremefarvet eller hvid, ofte med sorte pletter.

LEVEVIS

Grønbroget tudse er sjælden i Danmark, men kan lokalt være talrig. Den mangler helt i Jylland og findes udelukkende på de større øer og flere af de mindre øer i Kattegat. De lever ofte i kystnære områder i vandhuller der tørrer ud i løbet af sommeren. Udenfor ynglesæsonen opholder de sig ofte på marker, diger, grusgrave, strandvolde, drivhuse, haver og nær beboelse. De kan vandre flere kilometer væk fra deres ynglevandhul.

J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
DVALE			VAND		PÅ LAND				DVALE		

Grønbroget tudse har ikke nogen fast dvale, og overvintrer i huller i jorden. De kan komme frem, så snart temperaturen er et par grader over frysepunktet. De voksne tudser vandrer mod ynglevandhullerne i løbet af marts og april. Ynglevandhullerne skal være uden vegetation, og da grønbroget tudse er en pionerart, ser man af og til, at de yngler i markoversvømmelser. Det er dog vigtigt at vandhullerne holder vand frem til midten af juli, for at haletudserne kan nå at gennemføre deres udvikling. Tudsehunnen lægger mellem 2.000-18.000 æg i løbet af april og maj. Æggene lægges i en ægsnor, der er vikles om vegetation eller ligger frit på bunden af søen. Grønbroget tudse trives bedst på lokaliteter uden for megen opvækst af vegetation. Den lægger ikke æg i vandhuller med fisk eller stor vandsalamander, da disse kan æde tudsernes æg og haletudser.

Efter yngleperioden befinder tudserne sig i tæt vegetation på steder med mulighed for at gemme sig for deres naturlige fjender, her vil de komme frem om aftenen og natten for at søge føde.

KILDER

- *Naturbasen.dk*
- *SR520.pdf*
- *Padder og krybdyr - Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.*

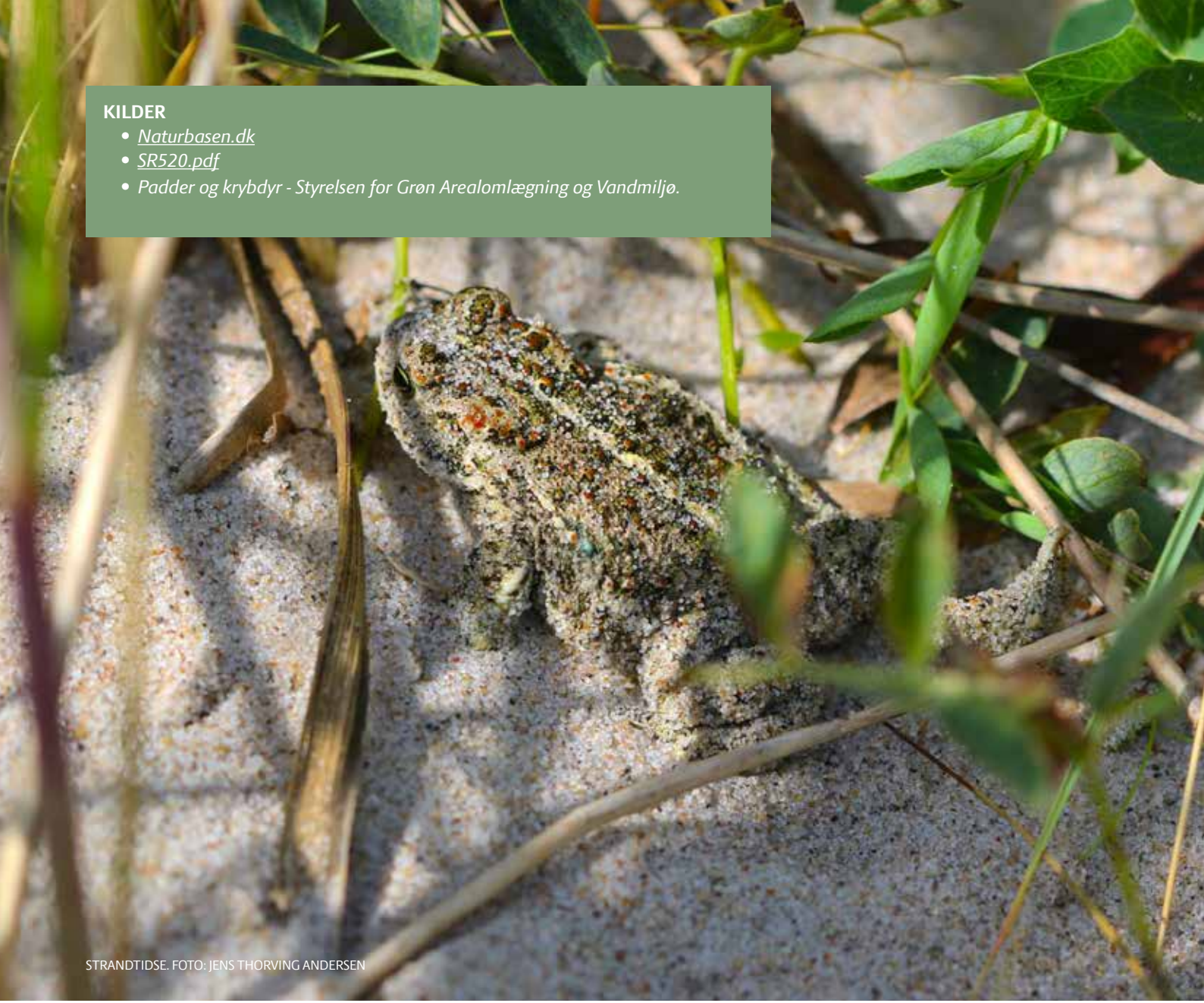

STRANDTIDSE. FOTO: JENS THORVING ANDERSEN

SEGES INNOVATION P/S
Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

+45 8740 5000
info@seges.dk
seges.dk

SEGES INNOVATION